

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭБИТГЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОНУНААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орскан Чурапчинского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Якутской АССР

1931 сыл алтынны
15 күнүттөн тахсар

№ 27 (141)

1972 сыл. Кулун тутар 2 күнү
ЧЭППИЭР

Сынапта
2 харчы

Бөһүөлэктэрбитин культурнай көрүгүнээх онгоруобун

Коммунистическая партия уонна Советской правительствэ нуруот олобун материальной уйгута уонна культурнай таһыма үрдээһинигэр уһулуччулаах тыһааныларын уураллар. ССКП XXIV съезинин бигэргэтиллибит ССРС нуруотун хаһаайыстыбатын 1971—75 сылларга сыйдытын бизе сыллаах былааныгар улахан болгомото коммунальнай хааччылыыны тупсарылыга уонна нэһилиэнньэлээх пууннары тупсаран өҥөрүүгэ уурулууба диэн этиллэр. Саҥа пятилетка сылларыгар коммунальнай хаһаайыстыба, нуораттары уонна сэлээннээх тупсаран тутууга эмиз балайда үп бэриллэрэ көрүлүннэ.

Билигин оройуонмут нэһилиэнньэлээх пууннара сыллата ахсын саҥа бөдөн типовой тутууларынан кизирэйэн, улам кизээн, тупсан иһэллэр. Бэрт соторутаабыга дикри айыах хаарбах дьизэлэрдээх, онно-манна ыһыллан өлөрбүт кыраный колхозтар киминэрин оннуларыгар, билигин бөдөн хаһаайыстыбалар киминэрэ—аныгылы тыиптээх улахан бөһүөлэктэр үөскээтилэр.

Оройуонмут киниз хайдах курдук улаатан, кизээн, саҥа бөдөн тутууларынан кизирэйэн иһэригэр ама хайдах астынмат буолуохха сөбү? Айыах сыллар истэринэн уонунан аабыллар иккилин этээтээх олорор, үгүс административнай дьизэлэр тутулунулар. Нэһилиэнньэ материальной уонна культурнай каадыытынын толорууга аналлаах тутуулар түргэн тэтиминэн ытыллаллар. Аны таас ту-

туу сыллара сабаланнылар. Дьизэлэй электростанция, «Сельхозтехника» отделениетын мастерскойун курдук бөдөн таас тутуулар дьэндэһэн табыстылар. Иккиннэ кэскил өссө сөбүмэр. Ону биир тылынан этэн кэбиспинкин.

Быыл советскай нуруот ССРС тэриллибитэ 50 сылын өрөгөйдөөхтүн бырааһынньыктырга бэлэмнэнэр. Итиннэ кытта тэнгэ, Ленин орденнаах билигин республикабыт автономияны ылыта үйэ агардаах юбилейин билигин республикабыт үлэһиттэрэ саҥа ситиһиилэринэн көрсөргө бэлэмнэнэллэр. Буолаары турар бу событиеларынан сибээстээн, оройуон бары партийнай, советскай уонна хаһаайыстыбаннай тэриптэлэрин иннилэригэр бөһүөлэктэри, бары нэһилиэнньэлээх пууннары тупсаран өҥөрүүгэ үгүс үлэни ытыты улахан сорукара тураллар.

Бөһүөлэктэргэ капиталнай тутууну ытыты дьыала биир өттө. Итинэн күлүмтэтэн билигин үгүс сирдэрбитигэр бөһүөлэктэри культурнай көрүгүнээх өҥөрүүгэ, кинилэри тупсаран, кизиргэтэн тутууга, ырааһырдьыга олхоттох тэриптэлэр, чуолаан сельскэй Советтар, утумнаах үлэни ыппаттар. Бу улахан итэбэринэн буолар. Манна, бастатан туран, Чурапчы сельскэй Советка мөлтөхтүн үлэлиир. Сыллата ахсын бөһүөлэги тупсаран өҥөрүүгэ көрүлүбүт үп ситэ туһаныллыбат, ытытыллыахтаах үлэлэр былааннара толоруллубаттар. Ханнык эмиз үлэ бардагына да кэскилэ уонна хаачыстыбата суох ытытылар. Манна нэһилиэнньэ наметкыйан тэриллибэт. Итиннэ тэнгэ

биирдин тэриптэлэр бэйэлэрин территорияларын тупсаран өҥөрүүгэ туох да көстөр-биллэр үлэни ыппаттар. Бу түмүгэр оройуон киниз культурнай көстүүтүн, санитарнай туругун өттүнэн улаханнан хаалыһар. Тьа сири бөһүөлэктэригэр манньк итэбэстэр эмиз сир ахсын кэриэтэ бааллар.

Быылгы юбилейдаах сылга бары бөһүөлэктэр культурнай көстүүлэрин, санитарнай туруктарын дьоһуннаахтык тупсарылыга, бу күннэртэн сабаллаан үлэни нүүскэ ыттар сөрүн турар. Спортивкай плаарналары, тэриптэлэр уонна биирдинлээн ыаллар олбуораарын, тротуардары, штакетниктары сакалыы өҥөрүүгэ, өрөмүөннээһингэ, уулуссалары тупсаран өҥөрүүгэ, кизиргэтигэ, нүөх маһы өлөрдууга уонна да атын үгүс үлэлэри ытытыга чөлү былааннары өҥөрөн, туһааннаах тэриптэлэргэ дьүүлэһэн, ону нэһилиэнньэ киниз билиитигэр таһааран үлэни нүүскэ ытыты эрийиллэр.

Бөһүөлэктэри тупсаран өҥөрүү үлэтинэн олохтоох Советтар хас күнүгэ дьэриктаннаах кэригнээхтэр. Бу кинилэр дьэһуннаах сорукара. Маньаха нэһилиэнньэ бүтүүкүн күүһү түнэ тардан туран, быылгы юбилейдаах сылга улахан хамсааһыны өҥөрөр, биллэр-көстөр үлэни ыттар иһин бука бары турунуобун.

Бөһүөлэктэрбит өлөрөгө, үлэлииргэ өссө нэрэ буола, чөлүгэ, сайда, тупса, кизирэйэ турдуннар.

БАСТЫҔНАРГА НАБАРААДА

САХА АССР ТЭРИЛЛИБИТЭ 50 СЫЛЫН КӨРСӨ МЕХАНИЗАТОРДАР КУОТАЛААҔАЛААР

Эрилик Эристини аатынан колхоз сыл бастакы ыйыгар автомашиннаа таһаарытаһылы былаанын 121,6 тонна-километрдаан 106,6 бырыһыан толордо.

Шофердар биирдинлээн социалистическай куоталаһыларыгар 9757 тонна-километра сүүрэн ыйдаары былаанын 195,1 бырыһыан толорбут Савини В. В. бастаан харчынан биримийэни ыла. Саҥа үлэ-

лаан эрэр шофердар Семен Сокольников 157,5, Семен Павлов 138,6 бырыһыан соруахтаһы толортоон эмиз үрдүк көрдөрүүнү ситистилэр.

Колхоз бары шофердара Саха АССР тэриллибитэ 50 сыллаах юбилейын көрсө биирдинлээн былааннары толорууга, хамсааһыны көрүүгэ-көтүгэ, ытаагы кэмчлээһингэ абаһааһыны ылынылар.

Р. ДАНИЛОВ.

ҮЛЭБЭ СИТИҔИИЛЭР

Ытырымылаах Сыланг өдөлениетын механизатордара тохсунньу ыйга 6124 центнер оту, 520 куб. метр отук маһы, 31 куб. метр тутуу маһы, өнтөндарыны атын үлэлэри толордулар.

Механизатор Пермяков Н. П. 1 бизе сыл устата үлэбэиттэктэригэр кыһынны ыйдарга сыһаарас хорутууан 500 гектары өҥөрөгө сорукамытын аасыт үс ыйдарга 376 гектары өҥөрөн абаһааһыны 75,2 бырыһыан толордо. Онно хаалыат үс ыйга ылыныт

соруаһыан саппа аһарар ылаһыанна. Аастыт үс ыйга Макаров А. В. 443, ити иһинтэн аһардас тохсунньуга 206 гектары өҥөрдө. Нэһилиэк Советын депутата, коммунистическай үлэ утарыга Федоров С. С. тохсунньу ыйга сыһындаах хорутууан 133 гектары өҥөрөн хаалыбылааһы.

Кинилэр билигин сэттэ көстөх сиртэн 3000 центнер оту тэһиэргэ сорууанан үлэни сийдыаллар.

П. МАКАРОВ.

ЫАЛЛАРБЫТ ЫАЛДЫТТААТЫЛАР

Соторутаарыта билиэхэ, Бөлүгө ыалларбыт—Алексеевскай оройуонундаах Дьохсодон сельскэй кулуубун үүс-үрөн самодельноһун гастролдуур биригээдэтэ кэлэн ыалдыттаан барда.

Ыалдыттар концерттары «Дьон-нуруот сааскыта», «Сахам сирин ыччата» диэн хордары толорууан сааланна. Ити кэнииттэн утуу-субуу суулааһы толорууан испит хас биирдин нүөмэрдэр көрөһөтүлү көрөһөттүлэр. Сельскэй кулууп сабадассыа Татьяна Халыева билигин доһуһулаан ылааһыт ырааһара, эмиз киниз аккиэ буолаан толорбут чаһыраахтара, Анна Иванова үлүүлэрэ, Иван Христофоров сахалыы тойуга ордук биһирэттэ-

лар. Концерт тэттэс буолан баран бэрт сонун. Кинилэр репертуардарын бэйэлэрин холлоруулар сөп гына өҥөрлөһө, сөһүөдэ ханнык да күүттэригэ суох киири-тахсыы, толороччу миниканы олук таба туттара харахха тутта быраһылар. Толороччулар ырааһара-тойуктара, үлүүлэрэ өрө көрөһөһүт буолбатахтар, кинилэр «Моотуона», «Аныгы кийинтэ» уонна «Сүһүг репетиция» курдук сценналары бэркэ табыллан оонньоотулар.

Ыалларбыт дьохсодондоо көһүн, кийини көрөһөһөтөр концертдарын көрөн баран «өссө дөкүлэр буолуу» диэн таһыра хаалдыбыт.

Н. БУШУЕВ.

АЛБАН ААТ УРУУХТАРА

Олунньу 23 күнүгэр Хайа-сыт адыс кылаастык оскуолаһыгар Олег Кошевой аатынан пионерскай дружина Советин тэриптэтинэн албан аат урууктара ытытыллылар.

Пионердар уонна ыорондоччулар иннилэригэр Ада Байдурун көмүсүүр. Улук сөһүгэ өстөбү утары саа-саадаах тутан өстөспүт дружка буюуннар бөһүөлэри бөһүөлүк сыһымын туһунан көһөһүлэр. Албан аат урууктарыгар кыттымылар: ле-

гендаркай «Катюша» миномет көһөһүгэ В. П. Дьохсодон, селлаист, Кыһыл Сулус орден кавалера В. Д. Борова, Москва оборонатын кыттымылааһа, кавалерист П. Г. Илларионов, Янокия милитаристарын утары кыраһыспыт буюуннар хорун Петров Н. Ф., пулеметчик Ф. А. Митин, автоматчик В. Г. Павлов.

А. ИЛЛАРИОНОВ,
корреспондентскай поэт
ЧМАСКО.

Билигин оройуонмут хаһаайыстыбаларыгар хөртүоплүү уонна өбүрөт астарын үүннэригэ үчүгэй көрдөрүүлэри ситистит, бу салааттан үрдүк дохуоту ылыыга көмөлөспүт бастыһыгар тыа хаһаайыстыбатын оройуоннаабы управлениетын уонна тыа хаһаайыстыбатын кизинэ сөбүтөһкө үлэһиттэрин илэһэх союзтарын райкомун бөһүөлүгэ грамоталарынан наараадаланылар.

СНИМОККА: наараадалаһыт таһаарыстар, хаһаастан бастаны кизкээ—М. Сысологин, Ленин аатынан колхоз Амма-

таабы учаастагы сабадассыа, Д. Васильев, Эрилик Эристини аатынан колхоз хөртүоплүү үүннэрээччигэ, В. Ефремов, Ленин аатынан колхоз кылааһыгар агронома, А. Ядрихилскай, Ленин аатынан колхоз өбүрөтчүтэ, Минис кизкээ—В. Филиппов, Чурапчы орто оскуолатын үөһэнээччилэрин таһаарда, Г. Захаров, Эрилик Эристини аатынан колхоз хөртүоплүү үүннэрээччигэ, В. Ефремов, Г. Ильин, Ленин аатынан колхоз өбүрөтчүттара.

П. СЕДАЛИЩЕВ фотота.

БАРЫ КҮҮНҮ ТҮМҮӨХХЭ

ийтний V пленум 1971 онд
элэгдсэн 28 хүнээр өдөр
уурларын олоххо киларин
нэн сибхотээн, минэтээн олох
тоох партийнай тэрилтэлэр
ыларата суох тэрийэр үлэни са-
балалтылар. Ити түмүгэр об-
ществоннай бараадагн, үлэ дик-
сиплидинатня кайны залла ач-
чалта, сорох коллективтар
олох таһаларылыбата. Холбоур,
үрүмкү отүгүр түгс холубунай
буууу отсүгүр тэксэр Болүгүр
мобилитээр 1971 сылта холуу

Оргойтон үрдүнээ буруйу
өлгөрүү үбсүсөр арыгызлаабын

Үгүс табаарыстын сууттар
председателдэре уонна добро-
вольный народный дружиналар
начальниктара тэрийэр-профи-
лактический үлэлэригэр адбэх
иһэрэстэр итинэн көтүтүүлэр
балалара, кинилэр инициатива-
ла суох үлэлииллэрэ, көмбөт
дыалгалары уонна үкүсүүлэри
тута көрөн быһааран, дуу-
лээн испэттэре сытты критика-
ба талдымынна. Холбур, Хо-
тобо иһилимэтинээһи табаарыс-
тыы суут (предс. Адамов П. Е.)
прокуратурадан ытыллыбыт

Муных кытчылаахтары
ССРН XXIV сыёниин туруу-
нулаубут содуктары олоххо кыла-
дарынан сибэстээн, оройуон
бары үлөнтөрүгөр бастыг об-
щественнай бэрээдэк, урук-
даспиэтинэ уюна културо-
лун, миҕыры суруту биэр са-
наанан ыыныылаа.

БӨХҮӨЛЭГИ ТУПСАРЫГА КҮҮСКЭ ТУРУНУОЖУН

Бийыл буолаары түрүр юби-
ейдарга бэдэвэнииниэн сибээс-
ээн бөһүөлэги түспарыты
лахан сорууттар тураллар, эл-
эх уолатэри ытытм былааһна-
ар. Бийыл бөһүөлэги түспаран
соруута 55 тыһыынча солкуо-
ай көрүлүннэ. Бу үбү смета
онна бырайыак быһымынан
тыһыах ыһыи бастахы күнү-
рүр дүөрү аһаллаах сымаллар
олору туһанар соруу түрүр.
Түһүсэлэри түспарыты күтүр

А. ТУРАНТАЕВ.

[illegible]

Общественной бэрээдэги харыстааһынга оройуоннаабы сүбэ мунньах кыттыылаахтарын оройуон бары үлэһиттэригэр ыгырыылары

Оройуон үлэһиттэрэ ССКП XXIV съездин уураахтарын олоххо ил-эрэн тохсус пятилетка бастаан сыйлыгар государственной былаан-нары толорууга, нэһилинньэ оло-бун-дьаһабын таһымын салгыы үр-дэтигэ кэнэ ситиһинилэрдээхтэр. Пятилетка инкис сыйлыгар норуот хаһаайыстыбагы бары салаатыгар социалистическай куоталаһыны нэһэн далааһыннаахтык ытыл-лар.

Ол эрэри, оройуон колхозта-рыгар, совхозугар, промышленнай уонна общественной тэрилтэлэри-гэр үлэ дьисциплиинэтин уонна общественнай бэрээдэги нэһин сап-банан таһаарылла турар. Сорох биридүүлээн рабочайдар уонна су-лууспалаахтар үлэ режимин туту-паттар, үлэ өтөрөн таһаарыыта намыһах. Ити тэрилтэбэ элбэх охсууну өтөрөр.

Общественнай бэрээдэги нуруу-байдык нэһин, холобунай буруйу өтөрүү сылын айы ахсаан өттү-нэн аччаабат, тэттөрүтүн салгыы таһаарыллар. Оройуонга ыарахан буруйу өтөрүү, күлүгэнистибэ, кийини баһаарыдыы, сымыа су-рахтары тарбаты уо. д. а. түбэл-тэлэр элбэтиллэр.

Олохтоох советскай, партийнай, комсомольскай тэрилтэлэр үлэ дьисциплиинэтин, общественной бэрээдэги кэһээччилэри, холобу-най буруйу өтөрүүчүлэри утары охсуһуулары ыраабынан ситэтэ суох. Добровольнай народнай дру-жиналар, табаарысты сууттар тахсар дьаһалларга тутатына бы-һаарылаах дьаһалы ылан испэт-тэр, өттөн олохтоох партийнай, советскай тэрилтэлэр кинилэртэн ирдэбиллэрэ мөлтөх. Мисэстэлэргэ тэрилтибит агитзалалар обще-ственной бэрээдэги тупсарар сма-лынан биридүүлээн дьону кытта үлэни утуунаахтык ыппаттар.

ОРОЙУОН БАРЫ ҮЛЭҢИТТЭРЭ!
«Алданзолото» комбинат Ленинскай бирикэстэтин коллективин, Олоу-хунэ оройуоннаабы «Дмитров-скай» совхоз Кыыллаахтаабы от-делениетын, Верхоянскай оройуо-нунаабы Табалаах нэһилиэгин үлэһиттэрин сага бачыымнарын өйөөн, бастык общественной бэ-рээдэктээх, үрдүк дьисциплиинэ-лээх уонна культуралаах пред-приятия, нэһилинньэлээх пуун, колхоз, совхоз, сельскай Совет нэһин социалистическайды куота-лаһыга актыбынайдык кириэс-

биг.
Социалистическайды куотала-һыы балаһыанньатын кизгини дьүүлэһиэбин, хас биридди үлэ-һит общественной бэрээдэги хары-стааһыны бэйэтин кизгини дьаһа-лынэн өтөрүүбүг.

Үрдүк производственной корда-рууларга сэргэ, коллектив өйө-сөөтө, нэһин моральнай туруга тэһигэ сылакабылы ыларынан, кол-лективка, совхозка, колхозка об-щественнай бэрээдэги кэһини та-һаарыт туһугар нэһилинньэ орто-тугар агитационнай-маассабай үлэ-ни тупсарыыга агитзалалар үлэ-рин тигини быспанна былаан-наахтык уонна туһалаахтык ы-тыабын.

Мисэстэ буруй хас биридди тү-бэлэтигэр добровольнай народнай дружиналар, табаарысты сууттар, дьахталлар советтара тутатына сөптөх иитэр-өйдөтөр уонна на-таанах административнай дьаһа-лары ылан иһэллэрин ситиһи-биг.

Улахан болломтону колхозтары-нан, тэрилтэлэринэн, нэһилиэгэ-ринэн бэрээдэги кэһэр ыччаттары, дьахталлары уонна нэһилинньэ

общественнай олоххо кыттыбат прагматын кытта биридүүлээн үлэ-бэ уутуобүг.

Ис дьаһала оройуоннаабы өгдө-лүн, прокуратура уонна суут ор-ганнарын үлэһиттэрэ! Правовой пропаганда, оперативнай су-лууспаны тупсарыт, мисэстэ би-ригээдэнэ сылдан иитэр-өйдөтөр уонна профилактичеснай үлэни өс-сө нүүһүрдүбүг.

Нэһилинньэ ортотугар ытыла-лар партийнай-политическай, пар-тийнай-тэрийэр уонна советскай-хаһаайыстыбаны үлэ бүүс-бүтүн-нүүтэ общественной бэрээдэги, үлэ дьисциплиинэтин тупсарыыга ту-һуланар.

Оройуон бары үлэһиттэрэ! Тал-таллаах Сахабыт республиката уонна ССРС тэрилтибиттэрэ 50 сылларын нөрсө ылыныллыбыт былааннар уонна социалистическай эбэһээтэлиститибэлэр болдохторун инник толорулуулларыгар социа-листическай куоталаһыны кизги-ник изнигиэбин, бастык общес-твеннай бэрээдэктээх, үрдүк дьис-циплиинэтигэр уонна культури-лаах буолар нэһин көхтөөхтүн куо-талаһабын!

Оскуола олобо

С. А. НОВГОРОДОВ ТӨРӨӨБҮТЭ 80 СЫЛА ТУОЛУУТУН БЭЛИЭТЭЭНИН

Саха норуотун таааһаах уола, саха бири бастагы лин-гвиста Семен Андреевич Новго-родов 1892 сыллаахха олунньу ыйга бийиги оройуонмутугар Болтоно нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Кинини бастаан политехника-най Иван Трофимович Цыценка сурукка үөрэппитэ, онтон Чу-рапчы оскуолатын бүтэрэн ба-ран 1905 с. Якутскайга реаль-най училищегэ үөрэппитэ. 1913 сыл күһүн Петербур-даабы (Ленинградтаабы) уни-верситетка плинги норуоттар тыллартын үөрэтэр факультетка үөрөнө кирибита. Үөрөнө сыл-дан научнай үлэбэ тардыспы-та. Нуучча бодонг филолог-уче-найдарын көмөлөрүнэн калмыч-кый, маньчжурскай, турецкай, буряткай, китаискай, фран-цузскай, немецкай уонна нууч-ча тылларын үчүгэйдик баһы-лаабыта. 1917 сыллаахха саха

сага алфавитын өтөрбүтэ уон-на «Сахалык сурук-бичик» дьэи бичигэ таһаарыта. Кини научнай үлэни ыты-ыта, саха революционердара М. Аммосовы, П. Ойуунускайы, Н. Барахонны кытта Саха АССР тэрилтиитигэр активнайдык кыттыбыта. С. А. Новгородов айар үлэтин үлэһиттэр сылдан 32 састаагар 1924 сыл олун-ньу 28 күнүгэр Ленинградка олбута.

С. А. Новгородов аатын сүгэр Чурапчытаабы интернат-оскуо-ла үтөс буолбут бырааһын-ныгыт—Новгородов төрөөбүт күнүн бэлиэтээтэ. Интернат-оскуола директора А. С. Ша-дрин бэйэтин дахылаатыгар ос-куола 1957 сылга тэриллэ-биттэн ыла туох ситиһинээрин көпсөөтэ. Бастаан 5 кылаас-таах 125 олохтоох интернат-оскуола билгитэ 509 олохтоох

20 кылаас-комплекттаах орто оскуола буолла.

1966 сыллаахха Д. П. Кер-кин салаататынан орто спор-тивнай оскуола аһаабыта. Үтөс тустууктар РСФСР, ССРС чемпионнара, кинилэр Саха си-рин албан аатын көбүөтэ Сөм-үтэ куораттарыгар, аан дөйү-тэ тигиэ көмүскээтиллэр. Маг-на пиллибит-үөрэппит Рому-Дмитриев, Гаврил Дмитриев, Сама-Иванов, Проня Шестанов Советскай Союз олимпийскай командатын састаабыгар канди-даттарынан киридилэр. Саха АССР үтөүлээх тренере, ССРС спордуу мастара П. М. Отаев салайар ох сайаан ытааччыла-ра эмэ үтөс ситиһинилээхтэр.

Интернат-оскуоланы 1965 сылтан маа шефһээччи «Якутгажстрой» тутар-монтаж-тыр холбоһук представителяла-ра бу бырааһынныкка эмэ кыттыны ылылар. Делегация салайааччыта управленинай солбуйааччыта Н. В. Атласов холбоһук 1971 с. үлэтин тү-мүктэрин билиһиннэрдэ, Союз-най Министертэ уонна ту-тааччылар профсоюзтары Кини Советын көбө сылдар Кыһыл Знамятын ылытыларын, үтөс рабочайдар Үлэ Геройа буол-буттарын, орден ылытыларын көпсөөтэ.

Күнүһүн албан аат урукта-рыгар шефһээх «Якутгажстрой» холбоһук салайар үлэһиттэрэ Н. В. Атласов, Н. П. Прокопен-ко, М. И. Маггин, ССРС сэтис интырыаһаах Верховнай Совет-тин депутаты А. Н. Степанова, са-ха дьахталларынан бастагы ба-һыаннай летчик А. К. Захари-на, бочуотунай гражданиннар Н. Г. Куличкин, В. П. Гуляев уо. д. а. сылдан республика, оройуон сонуннарыт, бөйбөлөрүк олохторун туһунан көпсөөтү-лэр.

Г. ЕФИМОВ.

Арабийскай тумул арыы Англия протекторатын Оман сөбүрүү-луу-ардаа чааһын Дафар олохтоохторо өр сыллар усталаарыгар бэйэлэрин көмүлэлэрин нэһин саа-саадах тутан охсуһаллар. Кини-ни Персидскай хома оккупационнай зонатын босхолоонуу на-роднай фронна салайар. Кини сыалынан—Англия колонизаторда-рын бас билэи өлөрөр сирдэригэр үүрүү буолар. Дафар патри-оттара английскай оккупационнай сэрмилэри уонна Оман султа-нын каймыланыт сэрмилэрин утары охсуһууну ытылаар.

СНИМОНКА: босхолонуулаах армия байыастара бөйбөүтү со-рудааха бараары туран.

П. Енюс фотота. ССТА фотехрониката.

Р. Никсон КНР-гар сырыыта түмүктэннэ

Олунньу 28 күнүгэр АХШ президеһа Р. Никсон КНР-гар сырыыта түмүктэннэ. Бээцэттэмнит американскай-китаискай коммюнисттик көс-төрүөн, өрүттөр икки өрүт сө-һүмүннэһиллэрин бөһүрүөстэ-рик сэргэ аан дөйү көккө проблемаларын дьүүлэстилэр. Кытай салаататын уонна прези-дент икки ардыларыгар поли-тичеснай сибээс олохтоһо оттоһо, коммюнисте этилэ-рин күрдүк, «АХШ уонна КНР икки ардыларынаабы сымнааы өлөрүү буларар туһунан, ону-төһө өрүттэри интэрийагтарга атык да бөһүрүөстэргэ бөч-чүмнээх, толору сырдатар аһа-дак көпсөтиллэр буолдулар».

Американскай-китаискай ком-мюнисте көккө бөһүрүөстэргэ олус уопсай тылаһан сурулу-

ССТА.

БИНИЭХЭ ЭППИЭТТИИЛЛЭР

Редакцияга 1971 сыл ах-сымынньа «Былааны тир-дизтэ, ырытан көрүүгэ» со-рох санаалар дьэи тобо-лооһ совхоз Кытаанахтаабы отделинетиин бүтэлтэри Н. Д. Захаров суруга кири-битэ. Ол сурукка сылаабы былааны тирдизтэ дирек-ция, рабочком өттүлэригэр ардыгар бири усулуобуйа-лаах сорох отделинелэргэ тус-тусна былааны тир-диз чатчылар баарын ту-һунан сурулуубута. Холо-бур, Сылан отделинетигар 1972 сыла ахсыт сылаа-бар үтэ валовой маһынын былааны наметаталыыты ылылабыта. Сурук бөчөттэмнэкэ эри-дьаһал ылымыгар ирдэби-лэ ыгылабыта. Субуруу-скай сатынан совхоз кыла-скай экономикага таб Н. Н. Михайлов бикиттэ маһык

эппиэти киллэрдэ. «Үтэ валовой ыһынын былаана 1972 сылга ахсыт сыллаагар Сылан отделине-тыгар 5,6, өттөн Кытаанах отделинетигар 3,7 быры-һыан улаатыннарарылан би-гэргэтиллибитэ. Маһна Кы-таанах отделинетигар бы-һыл төрүүү тигээһин ах-саана Сылаһаагар элбэс, өттөн сыланнар үлэһит илиинэн хааччылыылары былааны өтөрүүгэ эмэ учуоттаммыта.

Кытаанах отделинетигар бэриллбит үтэ валовой ма-мын былаанын толорулар наахтаабынан аабабыт. Ол нурудук кэннэни үс сыла бу отделине бири фуражнай ынабыттан 1385 кг, 1440 кг, 1316 кг үтү ыабыта. Өттөн быһыл отделине 1310 кг үтү ыырыгар былаан тиздилиннэ.»

БУЛТ—ТАПТЫР ДЬАРЫКПЫТ

АЙЫЛҔА БААЙЫН ХАРЫСТААН

Билиги Сахабыт сирэ олгом бултаах. Ону харыстаан, муну-туур кэбээстээтиг бултаан, чолуор туһаран үөскэтиг — Ийэ дойдубутугар биэр ула-хан нэһини.

Түүлээх государство күндү баайа буолар. РСФСР Министр-дарык Советынан бигэргэммит балаһыанньа быһыытынан нор-ка, кинс, кырынаас, кырса, ан-даатар, саһыл тириилэрэ бул-гуччу барыааһынан сооттоһо-лор. Төрүтүлүгэ туттары-ыахтаахтар. Киһилэри таһас оҕостуу, дьонго бэлэхтээһин кытаанахтык бобулар. Билигин биллэринэн Кытаанааха, Бол-тоҕоҕо, Мырылаа, Кундулэ сорох любитель булчуттар бул-таабыт андаатардарын туттар-баакка өлөрөллөр. Итиннээх нэ-һиликтэр Советтара, народнай хоптуруол көмө группалара сөптөөх дьаһаны ыһах тус-таахтар.

Бултуур, балыктыыр быраап булт обществотын чилиэннэригэр эрэ бериллэр. Ол эрэри оройуон киһилэр. Одьууу-на, Мугудайга, Хонтоҕо 1288 булдууна дьарыктанар дьон общество тардыллыбаакка сымдааллара биллэр.

Булт обществотын устаабы-тар общество чилиэнэ сым ах-сый 5 солкуобайдаах усууһуу,

1 солкуобайдаах госполлинан төлүөхтөөрүн туһунан атыллар. Сыл бастакы апарыгар итинн төлөөбөхтөр обществотан та-һаарыахтаахтар уонна чи-лээннэ хаттаан киллэриллиэх-төөхтөр. Ол быһаха сорох сир-дэргэ тутуулубат. Холбоор, Мугудайга ааспыт сылга хо-муйбут усууһостары оройуон-наады обществога баччаанна-лара киллэрэ иликтэр. Чурапчы эрты оскүолатыгар, Эришк Эри-стани аатынан колхоз Уордана-бы, Мадьахситтөөрү участвата-рыгар усууһуу төлөөбөккө өлө-рөллөр.

Бүдү, балыгы дэлэтин биэр суолунан сымэх кыһаллары ары-батын буолар. Бөрөнү, эһэн, бадари, сиргэни, хотойу, кыыр-ды, хахханы, хаар эбөн, суору ким түбэһит өлөрөн иһиэхтөөх. Өлөрүлүбүт сымэх учуокка ыһыллар уонна элбэх сымэри өлөрбүтүр булт оройуоннаады обществотынан сым түмүгөр би-риэмийэлэнэллэр.

Браконьердааһыны утары ох-суйуу эһи дьонуннаах илэстэни ыһахтаах. Ити туох ханнык ки-һинэ общество чилиэннэрин, на-һиликтэр Советтарын, киһилэр депутаттарын эбэһиннэстэрэ буо-лар.

В. ПОПОВ,
булт оройуоннаады
обществотын председателэ.

Бастыгнарга тэгнэһин

Төрүс кварталга оройуон любитель булчуттара 3306 солн. түүлээһи бултаатылар. Ол иһигэр Кежуров Е. А.—Субу-руускай аатынан колхоз Болто-гоҕоҕу отделениетыгар лесник 505. Соронсумов И. Н.—Карп Маркс аатынан колхоз биригэ-дьири 380, Оконешников И. С.—Карп Маркс аатынан колхоз сүһүү нэрэччүтэ 244 солкуо-байдаагы бултаан туттадылар. Снимонна: И. Н. Соронсумов.

БУЛТ ОБЩЕСТВОТЫН СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ ЗБЭҺЭЭТЭЛИСТИБЭТЭ

Тохсус пятилетка иккис сы-лыгар, СССР уонна Саха АССР тариалибиттара 50 сылын туо-луутун үлэһэ кыабылаахтык көрсөргө оройуоннаады булт об-щества маньык үрдэтиллибит эбэһэтэлиститэни ыһылар: 1. Оройуон любитель булчу-тарын күүһүнэн 8 тыһ. солкуо-байдаах күндү түүлээһи, ол иһи-гэр 1 кварталга 4 тыһ. солкуо-байдаагы бултаан туттарарга.

2. Нэһилиэнньэни этинэн хааччыйар сылатан сым устаты 5 тонна кыһа этин, 20 тонна балыгы бултаан эргэни төрүтэ-лэригэр туттарарга.

3. Булчуттара аһаан 2 үүчээ-ни тутарга, ол иһиттан биэр үүчөөни Саха АССР 50 сылын туолуутун көрсө тутан бүтөрар-га.

4. Общество чилиэннэригэр усууһу хомуурун 1972 с. от-ыйын 1 күнүгэр дьэри хомууһи бүтөрүгэ уонна нэһилиэнньэ ортотугар өйдөтүү үлэни ыһтан общество 600 киһини үүһэ-рин ситиһэргэ, оһон чилиэн аһааһын 2000 тиэрдэргэ.

5. Айылга баайын харыста-былыгар улахан суолтаны биэр-эн туран, браконьерствоны утары утумнаахтык охсуһар-га, браконьерство тахсыбатын туһугар өйдөтүү үлэни ыһаа-наахтык ыһарга.

6. Спортивнай бултааһыныг-а куораттааһыныгэ ыһааһаахтык тарыйарга. Булт обществола-рын икки ардыларыгар хаһаа-данан куйуурдааһыныгэ, булт саатынан ыһыга куораттааһы тарыйарга уонна фотоконкурсу ыһарга.

7. Булт уонна айылгааны харыстааһыныгэ бары аһы сү-һүөх төрүтэлэргэ уонна оро-йуон киһилэргэ көрдөрөн агити-цияны, фотоматрианы өһөрө-рө.

8. Нэһилиэнньэ ортотугар, булт туһунан бэснээни, ле-кцияны ыһааһаахтык ыһар-га.

(Збэһэтэлиститэ булт оро-йуоннаады обществотын быра-быһаһыаннаатынан бигэргэтилин-нэ).

Редантор Н. П. СИДОРОВ

БУЛЧУТ, ЭЙИГИН КҮРЭХТЭҤИИЛЭР КҮҮТЭЛЛЭР

ЫТЫҔА

Куораттааһы Чурапчы селотугар кыа-йы күнүгэр аһаан ыһа ыһын 7 күнүгэр ыһылылар. Куораттааһы бэйэ ИЖ-12 мар-калаах булт саатынан 4 М-дээх хоту-бай ботуруонунан күөрэтингэ, хахсыр сымалга, 45 метр сиртэн өлөрөн эрэ ыһах ыһыга ыһылылар.

Куораттааһыччилэр биридии балаһыан-аада биридинтэ ыһаллар, үс балаһыан-на түмүтүнэн ким үүс доробуоннуугу туһарыт кыаһылааһынан аарылылар.

Куораттааһыгэ залыһы ыһа ыһын бастакы күнүгэр дьэри булт оройуоннаа-ды обществотыгар, маньыгы сүһүөх булт обществоларыгар туһарылылар.

Бириинтээх миэстэлэри ыһыт бири-диннээн ыһааччыларга оройуоннаады ДОСААФ комитетын гранотата, булт оройуоннаады обществотын бириинтэ, хо-туобай ботуруоннар туттарылааһылар.

КУЙУУРДААҤЫНГА

Куйуурдааһыныгэ булт обществолары-икки ардыгар кулуун тутар кэлин дека-датыгар хаһаандааһын бастыыр иһин ку-рэхтэһини ыһылылар. Куораттааһыгэ үс иһин кыттар. Булт биэр обществога хас бадарар хаһаандааһын туруоруон сөп. Ку-рэхтэһини биэс чэс устата биэс ойбоһо ыһылылар. Мунду куйуура көпүлүмүт.

Быһылааһыт бөддьөхкө элбэх балыгы бултааһыт хаһаандааһыгар. Куоратта-һыгэ булт обществотын чилиэннэргэ эрэ кытталлар. Киһилэр төрүлэрин бэйэлэргэ илдьэ кэлэллэр.

Кыаһылаахтар булт оройуоннаады обществотын сыһаалаах бөлөхтөрүнэн бириимийэлэнэллэр.

ФОТОКОНКУРС

Оройуоннаады булт общества бул-тааһы уонна айылга туһунан темага конкурсу биллэрэр.

Фотоконкурсу билиги дьүкүөрдээх үлэ-дээх сыһаалаах кыһа көмүһү—кыһаа-наах түүлээри сонордоһор булчуттарбы-тыгар, балыксыттарбытыгар аһаанар. Ха-һын хаардаах сис тыһаларынан, олгом бултаах үрөх бастарынан бадар, сайыа, кырынаас, тини сүгүһүрдээх булчу-тарбытын; оройуон күн, сыһыалаах күн-дэргэ спортивнай интэриэстээх, ыһаа-галыһыгэ сымдар любитель булчуттар-бытын фототан көрсөнөхтөөх.

Фотоконкурсу темата: төрөбүт дойду айылгата, булчуттар, спортивнай бул-тааһы.

Фотоконкурсука ким баһаалаах кыттар. Фотолары булт оройуоннаады общество-тыгар ыһылылар.

Жюри быһаарыһынан үс маньыгы миэстэлээхтэргэ оройуоннаады булт об-ществотын бириимийэлэрин бериллэр. Биэр бастакы—70, биэр иккис—50, биэр үһүс—30 солкуобайдаах бириим-ийэлэр бериллэллэр.

Конкурсу сым бүтүүтүгэр түмүктөнэр.

БРАКОНЬЕРСТВОНЫ ТАҤААРЫМЫАХХА

Булт билинэ сүөх, эбэтэр билинэтээх буолан баран усууһуу төлөөбөккө сым-дан бултааһын браконьерствонан ааһы-лар.

УМНУМА! Сокуонунан бобуулаах бул-тар: кыһыл, хара саһыллар, куба, ту-руйа, кытамык, хара улар, саһархай тыһааһы, бары ыһа чымчаахтар.

ОҔУОБАЙ КОҔУЛУНЭН (лицензия-ны) бултаһаллар: тайах, туртас, кинс, бүүчээни, чубуку, кыһа таба.

БУЛТАНАР БОЛДЬОХТОР: Балтаан ыһын 15 күнүттэн тохсунуу 1 күнүгэр

дьэри—тайах, туртас, алтыннык 15 кү-нүттэн кулуун тутар 1 күнүгэр дьэри—тиниг, кырынаас, солондо, лааскай, сө-тиннык 1 күнүттэн кинс, андаа-тар, саһыл уонна кырса сөтиннык 20 кү-нүттэн.

Биригэр дьэри саһааһы ыһаахтаах бары тма кыһаларын бултааһын бобуу-лаах.

Куобары, уу көтөрүн бултааһын бол-дьохтөрө сым аһы саһалык быһылаа-лар.

БИҤИГИ ААДЫРЫСПЫТ:

Почтовай индекс 678700
Чурапчы с.
Карл Маркс уулусса 12

НАШ АДРЕС:

Почтовый индекс 678700
с. Чурапчы
ул. Карла Маркса 12

ТЕЛЕФОННАРЫТ

редактор—913-95.
отделлар—914-95.
уопсай—915—05.

ТЕЛЕФОНЫ:

редактора—913-95.
отделы—914-95.
общий—915-05.

Газета выходит по вторникам.

четвергам и субботам на якутском языке.